

รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความเครียดของนักเรียน เกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

สโรบล ธนะคำดี วท.ม.*

มุกดา ศรียงค์ อ.ม.**

จิรัชย์ หงษ์ยันตรชัย วท.ม. **

* สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

** คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 2) ความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 3) เปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่1 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณมากและเชิงลบปริมาณมาก รูปแบบที่2 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณมากแต่เชิงลบปริมาณน้อย รูปแบบที่3 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณน้อยแต่เชิงลบปริมาณมาก และรูปแบบที่4 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณน้อยและเชิงลบปริมาณน้อย นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีจำนวน 535 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและแบบสอบถามความเครียดของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การทดสอบที(t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.5 เพศชายร้อยละ 33.5 และมีพี่น้อง 2 คนเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 49.6 เป็นลูกคนที่1ร้อยละ 61.30 มีเกรดเฉลี่ย 2.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3.01-4.00 ร้อยละ 43.90 ผู้ปกครองอยู่ด้วยกันร้อยละ 74.80 บิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 45.6 และร้อยละ 43.0 ตามลำดับ บิดามีอาชีพรับราชการร้อยละ 28.60 มารดามีอาชีพกิจการส่วนตัวร้อยละ 29.0 รายได้ของครอบครัวอยู่ในระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 35.3 กลุ่มตัวอย่างมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในระดับเครียดมากคิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาเครียดอยู่ในระดับเครียดมากที่สุดร้อยละ 20.2

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชายมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งนักเรียนเพศหญิงมีความเครียดมากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ยรวมเพศหญิงเท่ากับ 3.60 และเพศชายเท่ากับ 3.46) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้านเกรดเฉลี่ยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัว รูปแบบที่2 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณ

มากแต่เชิงลบปริมาณน้อยมากที่สุด ร้อยละ 40.4 และรูปแบบการสื่อสารที่นักเรียนได้รับน้อยที่สุดคือ รูปแบบที่ 1 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณมากและเชิงลบปริมาณมากร้อยละ 14.8 ส่วนรูปแบบที่ 3 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อยแต่เชิงลบปริมาณมากร้อยละ 26.9 และรูปแบบที่ 4 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อยและเชิงลบปริมาณน้อย ร้อยละ 17.9 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 รูปแบบ ทำให้นักเรียนมีความเครียด เกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน

Family Communication Patterns And Stress Of Students Who Have To Continue Studies In University

Sarobol Thanakhamdee M.S.*

Mukda Sriyong M.A.**

Thirachai Hongyantrachai BSc, M.S.**

* *Bamrasnaradura Infectious Diseases Institute,*

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

***Faculty of Education Ramkhamhaeng University*

ABSTRACT

As survey research, this thesis investigates the family communication patterns of selected students in schools under the supervision of the Department of General Education in the district of Mueang in the province of Nonthaburi. The researcher is concerned with the levels of stress induced in these high school students when facing university entrance examinations. Finally, the researcher compares the family communication patterns and the levels of stress the students under study experience in regard to university entrance examinations. Research has isolated four kinds of family communication patterns: 1) communication patterns evocative of high positive and high negative feelings; 2) high positive and low negative feelings; 3) low positive and high negative feelings; and 4) low positive and low negative feelings. These patterns form the framework for this investigation. The sample population was comprised of 535 high school students studying in the second semester of the academic year 2007 in schools under the supervision of the Department of General Education in Mueang district, Nonthaburi province. The research tools were a questionnaire regarding family communication patterns and a questionnaire concerning the stress of students in confronting university entrance examinations. Using techniques of descriptive statistics, the data were analyzed, formulated and tabulated in terms of percentage, mean and standard deviation. T-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were also employed for testing purposes. Findings are as follows: The majority of the sample population were females (66.5 percent) with a minority of males (33.5 percent). The majority of the respondents have two siblings (49.6 percent), are the first child (61.30 percent), have an average grade point ratio (GPR) of 2.91 with the standard deviation being 0.53. A plurality maintained a GRP between 3.00 and 4.00 (43.90 percent). A majority have parents who live together (74.80 percent). The educational level of a plurality of the parents is at the Matthayom Sueksa level (45.6 percent and 43.0 percent, respectively). Of the fathers, 28.60 percent are civil officials with 29.0 percent of the mothers having their own businesses. Family monthly income was between 10,000 and 20,000 baht for 35.3 percent of the respondents. At 66.4 percent, respondents had a high stress level in confronting university entrance examinations. Of the respondents, 20.2 percent experienced stress at the highest level.

Respondents who overall differed in regard to the number of siblings, order of birth, parental educational level, parental occupation, parental marital status and family income exhibited no concomitant differences in the levels of stress regarding university entrance examination at the statistically significant level of 0.05. Female and male students under investigation overall exhibited differences in levels of stress regarding university entrance examination at the statistically significant level of 0.01. Female students experienced more stress than their male counterparts (the female mean was equal to 3.60 and the male mean was equal to 3.46). Respondents overall exhibited differences in their levels of stress regarding university entrance examinations in the aspect of average GPR at the statistically significant level of 0.01. At the highest level (40.4 percent), respondents experienced the high positive and low negative feelings pattern of family communication. The least common pattern experienced was the first pattern, namely, high positive and high negative feelings (14.8 percent). The third pattern, low positive and high negative feelings, was found to occur at the level of 26.9 percent. The fourth pattern, low positive and low negative feelings, was found to occur at the level of 17.9 percent. The four patterns of family communication resulted in differences in the stress levels of students in regard to university entrance examinations at a statistically significant level of 0.001. The only aspect in this connection which did not display differences at the statistically significant level of 0.05 was the aspect of selecting the area which would be studied upon attending university.

บทนำ

ระบบการสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของประเทศไทยได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ ในอดีตที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้ใช้ระบบการสอบคัดเลือกมาเป็นเวลานานกว่า 40 ปี โดยใช้ระบบการสอบแค่ 1 ครั้ง เมื่อจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น ระบบดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เนื่องจากสถานที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษามีไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ประสงค์จะศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยจึงเล็งเห็นว่าการสอบแข่งขันเพื่อเลือกเอาผู้ที่ได้คะแนนดีและมีคุณสมบัติประกอบอื่นๆที่เหมาะสมเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเป็นวิธีการที่ดีที่สุดนอกจากนั้นคณะกรรมการการอุดมศึกษายังได้รวมตัวกันพัฒนาให้มีระบบสอบกลางซึ่งดำเนินการในระดับประเทศ และต่อมาดำเนินการร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาคาดว่า ระบบดังกล่าวเหมาะสมที่สุดในปัจจุบันแต่นักเรียนที่จะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต้องเผชิญปัญหาต่างๆ มากมายซึ่งอาจทำให้เกิดความเครียด เช่น ต้องตั้งใจสอบทุกวิชาให้ผ่านในชั้นเรียน แข่งขันกับเพื่อนร่วมชั้น เพื่อนร่วมโรงเรียน และต้องแข่งขันกับโรงเรียนอื่นที่มีชื่อเสียงกว่า ซึ่งการให้คะแนน การเรียนการสอนอาจแตกต่างกันทำให้เกิดข้อได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างโรงเรียนได้นักเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในครอบครัวหรือจากสังคมเพราะถ้าหากมีการสนับสนุนจากคนรอบข้างช่วยส่งเสริมในการจัดการกับปัญหาเพื่อมิให้เกิดความตึงเครียดมากเกินไป¹ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นช่วงวัยรุ่นที่ต้องศึกษาเล่าเรียนก้าวสู่มหาวิทยาลัยซึ่งอยู่ในระดับอุดมศึกษา เพื่อจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ต่อไป ซึ่งช่วงนี้ต้องมีความระมัดระวังอย่างมาก เพราะต้องแข่งขันกันทุกด้าน ความคาดหวังของบิดามารดาและผู้ปกครองก็เป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่นักเรียนต้องคำนึงถึงบางครั้งความคาดหวังของพ่อแม่และผู้ปกครองกับความต้องการของนักเรียนสวนทางกันทำให้เกิดความกดดัน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นช่วงของวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจเป็นช่วงวัยต่อระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ

ชีวิต เด็กกำลังเรียน เรียนและทดลองบทบาท เพื่อจะเป็นผู้ใหญ่ในแง่ต่างๆ เช่น อารมณ์สังคม จิตใจ ความใฝ่ฝัน จึงเป็นวัยที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ ไม่ว่าด้านสังคมการเรียน การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เมื่อเด็กได้ตั้งใจหรือตัดสินใจประพฤติปฏิบัติไปอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทำตัวผิดพลาดไปโดยไม่ยั้งคิดอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ง่ายส่งผลให้เกิดภาวะสุขภาพจิตกระทบต่อคุณภาพชีวิตได้ บางครั้งการเปลี่ยนแปลงนั้นกะทันหันรวดเร็วไม่แน่นอนเข้าใจค่อนข้างยากและละเอียดซับซ้อน ปัจจุบันในสังคมเมืองมักพบปัญหาเด็กเร่งรีบ (hurried children) คือ เด็กถูกกระตุ้นและผลักดันให้ประพฤติดนเหมือนผู้ใหญ่ให้เข้มแข็ง การแข่งขันสูง เป็นที่คาดหวังของครอบครัว ทำให้เด็กเกิดปัญหาในแง่ต่างๆ เช่น กังวล เครียด ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ยาเสพติด ต่อต้านสังคมจากการศึกษาพบว่า เหตุที่ทำให้เด็กมีปัญหามาจากแรงกดดันจากพ่อแม่ แรงกดดันจากโรงเรียน แรงกดดันจากสื่อมวลชน ระยะเวลาอาจเป็นช่วงเวลาที่ได้แก่มักมีข้อขัดแย้งกับผู้ใหญ่หรือผู้ปกครอง เนื่องจากระยะนี้เป็นระยะเวลาที่เด็กสนใจแสวงหาอุดมการณ์และอุดมคติในด้านต่างๆ รวมทั้งปรัชญาชีวิต มักแสวงหาและทำตามผู้ที่ตนยึดถือเป็นวีรบุรุษ เป็นระยะที่เด็กคิดได้ในทุกกระบวนการของความคิดเพราะสมองพัฒนาเต็มที่ มักกังวลเกี่ยวกับบุคลิกของตนเอง ความนึกคิดทางศีลธรรมจรรยา พัฒนาไปถึงขั้นเข้าใจเหตุผลทางศีลธรรมจรรยา มักจะหมกมุ่นกับความคิดว่าตนคือใคร การค้นหาตน และพบตนเป็นพัฒนาการประจำวัยที่สำคัญมากเพราะเป็นเครื่องหมายชี้ผ่านพ้นวัยรุ่นเพื่อเข้าสู่ผู้ใหญ่และมักเกี่ยวพันกับการปรับตัวการเลือกอาชีพ การหาอุดมคติในแง่มุมมองต่างๆ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้มีความรู้ความเข้าใจจริงหรือมีอิทธิพลต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การที่จะบรรลุสิ่งเหล่านี้ได้ก็ต้องอาศัยการสื่อสาร²

การสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งการสื่อสารในครอบครัว

นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนสุขภาพจิตของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสื่อสารในทางบวกหรือลบ ทั้งการใช้คำพูดหรือไม่ใช้คำพูด ต่างก็มีอิทธิพลต่อเด็ก การสื่อสารทางบวกโดยที่พ่อแม่แสดงถึงความเอาใจใส่ให้เวลา มีความยุติธรรม ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้กำลังใจแก่เด็ก ซึ่งผลของการสื่อสารในครอบครัวจะช่วยหล่อหลอมบุคลิก ทักษะคิด อุปนิสัยจนสามารถปรับตัวได้ดี มีจิตใจเข้มแข็งและกล้าที่จะเผชิญปัญหา และอุปสรรคต่างๆ และในทางตรงข้ามถ้าในครอบครัวมีการสื่อสารในทางลบซึ่งมักจะใช้วิธีถือโทษ ตำหนิ บ่นว่าอยู่เสมอจะทำให้ครอบครัวเกิดความเครียดและอาจเกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ครอบครัวที่ขาดการสื่อสารที่ดีต่อกันและไม่สามารถใช้การสื่อสารแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดการสะสมพอกพูนมากขึ้นจนเกิดความรุนแรงในครอบครัว เกิดการแตกแยกกลายเป็นปัญหาสังคม ดังนั้นรูปแบบการสื่อสารที่ดีน่าจะมีผลดีต่อสุขภาพจิตช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข³ ครอบครัวที่มีการสื่อสารที่ดีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวก็จะดีไปด้วยเนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีของบุคคลในครอบครัวมาจากการสื่อสารที่ทำให้เกิดความรู้สึกในด้านบวก ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ทำให้มีความรู้สึกนึกคิดในทางที่ดีต่อกัน มีความเข้าใจกัน เป็นครอบครัวที่มีความสุข

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ⁴ กล่าวว่า การสื่อสารกับบุตรวัยรุ่น พ่อแม่ต้องใช้ความอดทน ความเข้าใจ และให้โอกาสเด็กได้แสดงความรู้สึกนึกคิด และให้การยอมรับเมื่อเด็กมีประสบการณ์ที่แปลกใหม่หรือประสบกับความยุ่งยาก วัยรุ่นสามารถที่จะพูดคุยหรือปรึกษาพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้รับฟังที่ดี วิธีการสื่อสารกับลูกหลานต้องอาศัยการสื่อสาร 2 ทาง สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันพ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาให้ลูกน้อยลง เนื่องจากต้องประกอบอาชีพหารายได้ในกา

ดเนินชีวิตของแต่ละครอบครัวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีเวลาให้กันน้อยลง การพูดคุยสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัวน้อยลงด้วย สิ่งเหล่านี้อาจเป็นผลเสียต่อสัมพันธ์ภาพในครอบครัว เนื่องจากปริมาณการสื่อสารมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล⁷ และอาจทำให้เกิดปัญหาการสื่อสารในครอบครัว คือ สมาชิกในครอบครัวขาดการสื่อสารที่สมบูรณ์ระหว่างกัน ไม่มีการพูดความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นทราบอย่างตรงไปตรงมา ก่อให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวตามมาในครอบครัว แต่ละครอบครัวก็มีความแตกต่างกันทางลักษณะของพ่อแม่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทในการสั่งสอนอบรมบุตร ก่อปรกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงความจำเป็นในการค้นหาเลี้ยงชีพทำให้ความผูกพันและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวเฉื่อยชา ความเอาใจใส่ต่อกันและกันลดลง โอกาสที่ใช้เวลาร่วมกันของครอบครัวมีน้อยทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์เพิ่มขึ้นอีกทั้งปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน แต่ละครอบครัวมักจะมีคอมพิวเตอร์เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานและการติดต่อสื่อสารต่างๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ความสัมพันธ์ของสมาชิกก็เริ่มเห็นขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น และก่อกำเนิดโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นโรงเรียนระดับกลาง นักเรียนต้องแข่งขันกับเพื่อนร่วมโรงเรียนเดียวกัน และยังต้องแข่งขันกับโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่ใหญ่กว่าหลายแห่งอาจทำให้นักเรียนมีความเครียดเพิ่มขึ้นได้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความเครียดของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีก้าวเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและช่วยพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
3. เปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

วิธีการดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 22,167 คน กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาผู้วิจัยใช้สูตรของ Yaman⁶ ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งสิ้น 22,167 คน โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มเท่ากับ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 392.91 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามของอัญชลี ประสบจตุพร⁷
3. แบบสอบถามความเครียดของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามของวิชาดา วรธนะชูเดช⁸

ผลการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 66.5

เพศชายร้อยละ 33.5 และมีพี่น้อง 2 คนเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.6 เป็นลูกคนที่ 1 ร้อยละ 61.30 มีเกรดเฉลี่ย 2.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3.01 – 4.00 ร้อยละ 43.90 ผู้ปกครองอยู่ด้วยกันร้อยละ 74.80 บิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 45.6 และร้อยละ 43.0 ตามลำดับ บิดามีอาชีพรับราชการร้อยละ 28.60 มารดามีอาชีพกิจการส่วนตัวร้อยละ 29.0 รายได้ของครอบครัวอยู่ในระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 35.3

ความเครียด

กลุ่มตัวอย่างมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในระดับเครียดมากคิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาที่มีความเครียดอยู่ในระดับเครียดมากที่สุดร้อยละ 20.2 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว ลำดับที่ในครอบครัว วุฒิการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว โดยรวมนักเรียนมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชายมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งนักเรียนเพศหญิงมีความเครียดมากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ยรวมเพศหญิงเท่ากับ 3.60 และเพศชายเท่ากับ 3.46) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้านเกรดเฉลี่ยโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

รูปแบบการสื่อสาร

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวรูปแบบที่ 2 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณมากแต่เชิงลบปริมาณน้อยมากที่สุด (ร้อยละ 40.4) และรูปแบบการสื่อสารที่นักเรียนได้รับน้อยที่สุดคือ รูปแบบที่ 1 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณมากและเชิงลบปริมาณมาก (ร้อยละ 14.8) ส่วนรูปแบบที่ 3 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อยแต่เชิงลบปริมาณมาก (ร้อยละ 26.9) และรูปแบบที่ 4 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อยและเชิง

ลบปริมาณน้อย (ร้อยละ 17.9) รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 รูปแบบ ทำให้นักเรียนมีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้แยก อภิปรายผลเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่1 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียน

นักเรียนได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวรูปแบบที่2 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณมากแต่เชิงลบปริมาณน้อย (ร้อยละ 40.40) มีจำนวนมากที่สุดประมาณหนึ่งในสาม ส่วนรูปแบบการสื่อสารที่นักเรียนได้รับน้อยที่สุดคือรูปแบบที่1 การสื่อสารเชิงบวกและเชิงลบปริมาณมาก (ร้อยละ 14.80) ส่วนที่เหลือได้รับรูปแบบการสื่อสารรูปแบบที่3 การสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อยเชิงลบปริมาณมาก (ร้อยละ 26.90) และรูปแบบที่4 การสื่อสารเชิงบวกและเชิงลบปริมาณน้อย (ร้อยละ 17.90) เช่นเดียวกับการศึกษาของอัญชลี ประสบจตุพร⁷ พบว่า 1) นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวรูปแบบที่2 การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกปริมาณมากแต่เชิงลบปริมาณน้อย

ตอนที่2 ความเครียดของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ความเครียดเกี่ยวกับระบบการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้เกรดเฉลี่ยในระบบใหม่ ด้านการสอบวัดความรู้ระบบใหม่ ด้านการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และด้านผู้ปกครองเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมมีความเครียดรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.75 คือ ด้านการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และเมื่อแบ่งระดับความเครียดพบว่า จำนวนนักเรียนมี

ความเครียดอยู่ในระดับเครียดมากคิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาที่มีความเครียดอยู่ในระดับเครียดมากที่สุดร้อยละ 20.2 ระดับเครียดปานกลางร้อยละ 12.70 ระดับเครียดน้อยร้อยละ 0.70 เมื่อมาเปรียบเทียบความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนกับข้อมูลทั่วไปพบว่า

เพศ

นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเครียดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเครียดด้านผู้ปกครองของนักเรียนเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความเครียดเกี่ยวกับด้านเพศแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับการศึกษาของสมปรารถนา ฆาสุพันธ์⁹ ที่พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ เพศ ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสารวิทยาของอัจฉรา ระตะนะอาพร¹⁰ ที่พบว่า นักเรียนหญิงและชายมีความเครียดไม่แตกต่างกันในเรื่องเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกรดเฉลี่ย

นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีความเครียดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับการศึกษาของอัจฉรา ระตะนะอาพร¹⁰ พบว่าปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีความเครียดมากคือผลการเรียนตกต่ำ

ระดับการศึกษาของบิดา

นักเรียนที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนมีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขัดแย้งกับการศึกษาของสมปรารถนา ฆาสุพันธ์⁹ พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ระดับการศึกษาของบิดา

ระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาของมารดาต่างกันมีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของสมปรารถนา ผาสุพันธ์⁹ ที่พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การศึกษาของมารดา

รายได้ครอบครัว

นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกันมีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของสมปรารถนา ผาสุพันธ์⁹ ที่พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายได้รวมของครอบครัวเช่นเดียวกับการศึกษาของอัจฉรา ระตะนะอาพร¹⁰ ที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อระดับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อาชีพของบิดาและมารดา

อาชีพของบิดาและมารดาที่ต่างกันมีความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของสมปรารถนา ผาสุพันธ์⁹ พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 คือ อาชีพของมารดาส่วนจำนวนพี่น้องลำดับที่ในครอบครัวและสถานภาพสมรสของผู้ปกครองพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของ

นักเรียนที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกัน 4 รูปแบบ

นักเรียนที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวทั้ง 4 รูปแบบ มีความเครียดเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ นักเรียนที่มีรูปแบบการสื่อสารเชิงบวกปริมาณมาก เชิงลบปริมาณมาก ($\bar{X} = 3.97$) มีความเครียดด้านการสอบมากกว่ากลุ่มที่มีรูปแบบการสื่อสารเชิงบวกปริมาณมาก เชิงลบปริมาณน้อย ($\bar{X} = 3.72$) และรูปแบบการสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อย เชิงลบปริมาณน้อย ($\bar{X} = 3.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความเครียดมากกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการสื่อสารเชิงบวกปริมาณน้อย เชิงลบปริมาณมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียนทั้ง 4 รูปแบบ มีความเครียดด้านรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวทำให้ทราบว่า การสื่อสารมีผลต่อความเครียดของนักเรียน ดังนั้นผู้ปกครองและครอบครัวควรให้ความสำคัญกับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเนื่องจากนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นหัวเลี้ยวหัวต่อและเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงของชีวิต จึงต้องให้ความสำคัญ และใช้เวลาร่วมกับบุตรให้มากกว่าเดิม ดังนั้นควรมีการศึกษารูปแบบการสื่อสารในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น กลุ่มคนทำงานหรือนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

1. ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2545.

2. อรรถรัตน์ สว่างแสง. รูปแบบการสื่อสารกับความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรสังกัดงานเลขานุการ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ [ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้; 2548.
3. ศุภลักษณ์ จงเจริญจิตเกษม. รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จ. [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2546.
4. Atwater E. Adolescence. 3rd ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall; 1992.
5. ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. พฤติกรรมการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.
6. กลุ่มงานฝึกอบรมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร“นักวิจัย”. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ; 2547.
7. อัญชลี ประสบจตุพร. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2549.
8. วิชดา วรธนะชูเดช. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 ต่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่: ศึกษากรณีโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์; 2545.
9. สมปรารถนา ผาสุพันธ์. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนกวดวิชาในกรุงเทพฯ. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2547.